

**ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ
PROGRAM
PRO VŠECHNY DOMOVY MLÁDEŽE
PŘI
ČESKÉ ZEMĚDĚLSKÉ AKADEMII
V HUMPOLCI, STŘEDNÍ ŠKOLE**

zpracovaný podle zákona č. 561/2004 Sb. a vyhlášky č. 108/2005
Školní vzdělávací program (dále jen ŠVP) byl vytvořen na základě povinnosti vyplývající ze zákona č.561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (tzv. školský zákon) § 5 odst. 3. Pro domovy mládeže není a nebude vydán Ministerstvem školství mládeže a Tělovýchovy žádný Rámcový program. Domovy mládeže při České zemědělské akademii v Humpolci, střední škole, Školní 764, Humpolec si vytváří vlastní Školní vzdělávací program, který vychází zejména z konkrétních místních podmínek. ŠVP vydává ředitel zařízení a je závazným pedagogickým dokumentem.

ŠVP :

- vychází z našeho konkrétního dobře známého prostředí
- navazuje na vlastní kladné a osvědčené zkušenosti z naší pedagogické práce
- dosavadní činnosti z jednotlivých výchovných složek se propojují do logických celků, které lze využít při vytváření a posilování vytyčených kompetencí žáků a sleduje kutikulární přístup k výchovnému působení
- je veřejně přístupný dokument do kterého může každý nahlížet
- je společným dílem vychovatelů ČZA v Humpolci a stává se programem, který má ovlivňovat celou pedagogickou činnost
- přílohou ŠVP je Vnitřní řád domovů mládeže, denní řády jednotlivých DM, provozní řády jednotlivých DM, rozpisy docházky na jednotlivých DM, měsíční plány VMV

ŠVP vydává ředitel DM a je zveřejněn na přístupném místě školy (elektronická podoba na webových stránkách školy), je určen pro:

- vedení domova mládeže
- vychovatele domovů mládeže
- žáky a rodiče
- veřejnost
- vnější evaluační orgány (ČŠI, KÚ)

Obsah :

- 1) Identifikační údaje
- 2) Charakteristika zařízení
- 3) Konkrétní cíle vzdělávání
- 4) Formy a obsah
- 5) Časový plán
- 6) Evaluace
- 7) Materiální podmínky
- 8) Personální podmínky
- 9) Ekonomické podmínky
- 10) Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví
- 11) Závěrečná ustanovení

1) Identifikační údaje

Název dle zřizovací listiny: **Česká zemědělské akademie v Humpolci, střední škola**

Adresa: **Školní 764, Humpolec, 396 01**

Rezortní identifikátor : 600008479

IČ: 625 400 50

Telefon: 565 532 069

E-mail: cer@cza-hu.cz

Internetová stránka: www.cza-hu.cz

Zřizovatel: Kraj Vysočina

Právní forma: příspěvková organizace

Ředitel školského zařízení: Mgr. Otakar Březina

Kapacita domovů mládeže ČZA: DM Dusilov 384 Humpolec	- 45 lůžek
DM Fügnerova 570 Humpolec	- 128 lůžek
DM Nádražní 486 Humpolec	- 120 lůžek
DM Zámecká 911 Světlá nad Sáz.	- 81 lůžek

Celková kapacita domovů mládeže ČZA: **- 374 lůžek**

2) Charakteristika domovů mládeže

Poloha

Všechny domovy mládeže se nachází se na okrajích měst v klidných lokalitách.

Klienti

Ubytování je poskytováno žákům v průběhu školního roku ve dnech školní výuky. Ubytovací kapacita všech domovů mládeže je 374 lůžek. Největší počet tvoří žáci naší školy. Dále pak žáci Střední školy informatiky a cestovního ruchu v Humpolci, Gymnázia dr. Aleše Hrdličky v Humpolci, Umělecko průmyslové akademie ve Světlé nad Sázavou a studenti České zemědělské univerzity Praha.

Stravování

Školní jídelna zajišťuje celodenní stravování žákům ubytovaným v Humpolci, stravování žáků ve Světlé nad Sázavou je zajištěno jídelnou Umělecko průmyslové akademie ve Světlé nad Sázavou (snídaně, oběd, a večeře).

3) Konkrétní cíle vzdělávání

Pedagogické působení v domově mládeže naplňuje specifickými prostředky obecné cíle vzdělávání dané školským zákonem.

Pedagogické působení a výchovná činnost v domově mládeže má za cíl:

- rozvoj žáků a studentů
- rozvoj jejich učení a poznání
- osvojování základů hodnot, na nichž je založena naše společnost
- získávání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí
- působení na vzdělání
- vedení k smysluplnému využívání volného času
- rozvoj verbální i neverbální komunikace
- schopnost týmové spolupráce

Volnočasové aktivity jsou vzhledem k různosti zájmu ubytovaných žáků organizovány napříč výchovnými skupinami a jsou nabízeny převážně formou akcí otevřených pro všechny ubytované žáky a směřují k účelnému využití volného času.

Dochází k respektování požadavků současné pedagogiky volného času, zejména **zásady dobrovolnosti, citlivosti a citovosti**.

Volnočasové zájmy mládeže, skladba aktivit a přístup k nim se za poslední léta výrazně změnilo, proto je vychovatelům třeba nabídnout ucelený inovační systém vzdělávání. To vychází z potřeby zajistit informovanost o nových trendech a aktivitách, které jsou mladým lidem blízké a oslovují je. Je nezbytné, aby pedagogové mohli ubytovaným žákům nabízet aktivity, které jsou atraktivní, společensky žádoucí a pedagogicky přínosné.

Pedagogické působení v DM probíhá v oblasti:

1. Neformálního vzdělávání

- cílené působení vychovatelů
- jednorázové příležitostné akce

2. neformálního vzdělávání:

- sociální klima
- prostředí
- vrstevnické vztahy

Pro činnosti, které nelze plně rozvinout v DM, je žákům umožňována účast v činnostech, které nabízejí další místní subjekty. Účast v těchto činnostech je buď individuální, nebo skupinová za doprovodu vychovatele.

Klíčové kompetence

Vychovatelé vychází z vědomostí žáků, které se snaží rozvinout do schopností a dovedností ústící

v určité postoje, tzv. **klíčové kompetence jedince**. Tyto klíčové kompetence jsou součástí měsíčních plánů činnosti a výchovná činnost vede ke snaze osvojení těchto kompetencí u žáků.

1. Kompetence k učení

- žák se umí učit, ví proč se učí
- samostatně pozoruje a experimentuje
- umí dávat věci do souvislosti

2. Kompetence k řešení problémů

- učit se, jak řešit problémy
- rozlišovat správné a nesprávné řešení a nést odpovědnost za jeho následky
- rozvíjet myšlení
- neulpívat na jediném řešení problému
- učit se být flexibilní
- učit se nevyhýbat problémům

3. Komunikativní kompetence

- rozvoj bohaté slovní zásoby
- umění se vyjádřit se
- umění nejen mluvit, ale i naslouchat
- schopnost kultivované komunikace
- schopnost ovládat verbální i neverbální komunikace
- mít právo vyjádřit vždy svůj názor
- schopnost pracovat s informacemi
- schopnost mediální kompetence

4. Sociální a interpersonální kompetence

- učit se plánovat
- přebírat odpovědnost za své chování
- schopnost umět se prosadit, ale i podřídit ve skupině
- schopnost týmového jednání
- schopnost vytvořit si reálnou představu o sobě samé

5. Občanské, činnostní a pracovní kompetence

- schopnost uvědomit si svá práva a povinnosti
- schopnost rozpoznat násilí
- dbát na bezpečnost vlastní i skupinovou
- vyznávat a vážit si tradic a kulturních hodnot
- vážit si a chránit přírodní prostředí

6. Kompetence k trávení volného času

- umět účelně trávit volný čas
- orientovat se v možnostech smysluplného trávení volného času
- umět si vybrat zájmové činnosti dle svých dispozic
- rozvíjet své zájmy v organizovaných i individuálních činnostech
- rozvíjet schopnost aktivního trávení volného času jako kompenzaci stresových situací, či jednostranné zátěže ze školního vyučování
- schopnost odmítnout nevhodné nabídky pro trávení volného času

Základní pilíře učení:

Při strukturování výchovné činnosti a jednotlivých aktivit bude výchovná činnost rovněž vycházet ze **čtyř základních pilířů učení**, dle organizace OSN pro vědu, výchovu a kulturu UNESCO:

1. UČIT SE ZNÁT

- získávat vědomosti
- učit se objevovat nové věci
- získávat poznatky
- analyzovat je
- dávat do souvislosti
- řešit problémy

2. UČIT SE „ JAK NA TO“

- získávat různé dovednosti a návyky potřebné pro život
- komunikovat

3. UČIT SE SPOLEČNĚ ŽÍT

- rozvíjet porozumění s jinými lidmi
- rozvíjet poznání, že všichni máme práva, ale i povinnosti

- osvojit si pravidla společenského chování
- rozvíjet empatii
- společně řešit problémy
- pracovat jako člen týmu

4. UČIT SE BÝT

- rozvíjet vnitřní kvality jedince
- budovat jeho hodnotový systém
- pěstovat zdravý životní styl

4) Formy a obsah

Formy:

Formy výchovné činnosti jsou v podstatě „stálé úkoly vychovatele“, což je průběžná činnost vychovatele, kontrola pořádku, dodržování denního režimu, dohled nad naplňováním studijního klidu, pomoc při přípravě na vyučování či zprostředkování vzájemné pomoci spolužáků,..

Pravidelné činnosti:

- kolektivní působení
- individuální působení
- individuální a skupinové pohovory
- průběžné neformální působení vychovatele
- kontrola studijního klidu, úklid pokojů, přítomnosti v DM, sledovaných TV pořadů apod.
- volnočasové aktivity – pravidelné akce

Příležitostné činnosti:

- turnaje
- vánoční besídky
- soutěže
- výlety

Spontánní aktivity:

- využití hřišť a sportovišť
- internet

Obsah:

Strategie činnosti vychází z obecných pedagogických zásad, jako je individuální přístup a přiměřenost a respektuje požadavky pedagogického ovlivňování volného času:

Požadavek pedagogického ovlivňování volného času

- pedagog má povinnost volný čas ovlivňovat, formou nabídky a motivace
- pedagog má dávat podněty ke vzbuzení zájmu

Požadavek dobrovolnosti

- žák se může a nemusí zúčastnit plánovaných volnočasových aktivit

Požadavek přiměřenosti

- plánované a navozované činnosti musí být přiměřené věku, pohlaví a zájmu žáků

Požadavek vyzdvihování kladných rysů osobnosti

- pedagog má povinnost chválit, vyzdvihovat a hodnotit žáky vzhledem k možnostem, momentálnímu stavu
- vyjadřuje-li pedagog nesouhlas, musí se vztahovat k momentální činnosti, dáme najevo, za co přesně žáky káráme

Požadavek zájmovosti a zajímavosti

- pedagog musí žáky vhodně motivovat a činnost zajímavě rozvíjet, musí být průvodcem žáků po zájmových činnostech

Požadavek aktivity**Požadavek citlivosti a citovosti**

- zájmové aktivity by měli přinášet kladné emoce a hodnocení činností by mělo být citlivé

Požadavek prostoru k seberealizaci

- pedagog dbá na to, aby se žák v dané činnosti mohl realizovat a měl pocit úspěšnosti

5) Časový plán

Plán akcí dle ŠVP je dále rozpracováván do měsíčních plánů. Každý vychovatel zde zveřejňuje přehled plánované, pravidelné i jednorázové činnosti – v návaznosti na příslušné kompetence.

6) Evaluace

Evaluace v DM probíhá zjišťováním a vyhodnocováním dat, které charakterizují pedagogický proces a jeho výsledky. Evaluační procesy jsou následující:

Vnitřní evaluační procesy:

Individuální – každý vychovatel průběžně hodnotí vlastní práci, snaží se sebereflexi činnosti i evaluaci výchovného procesu.

Týmové-kolektiv vychovatelů hodnotí svou činnost i činnost ostatních vzhledem k vytyčeným cílům. Na základě sebereflexi i vzájemných hospitací stanovují společně postup pro další období nebo provádějí úpravy ŠVP.

Vedení – prostřednictvím pozorování, hospitací, kontrol zjišťuje jak jsou naplňovány vytyčené cíle a jak DM plní své poslání.

Vnější evaluační procesy:

Zpětná vazba ze získaných informací od žáků, rodičů, kontroly zřizovatele, ČŠI, OHS.

Zaměříme se na to, aby cíle výchovného působení byly:

smysluplné - mají skutečný význam pro účastníky, pro jejich praktickou zkušenost a osobní rozvoj

hodnotitelné - lze rozpoznat, zda výsledek odpovídá záměru

akceptovatelné – přijatelné pro jednotlivce, skupinu, okolí

reálné – uskutečnitelné, dosažitelné

termínované – pravidelné ve vymezeném čase

Další oblasti evaluace:

- **personální stav v DM a další vzdělávání vychovatelů** – akreditované kurzy (NIDV) a samostudiem
- **stav materiálních podmínek** – kvalita prostoru, vybavení nábytkem, estetika prostředí
- **zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví**

Časové pojetí evaluace:

Hodnocení každodenní výchovné činnosti je součástí zápisu v deníku výchovné skupiny.

Hodnocení plánů výchovné činnosti skupiny je prováděno vychovateli pravidelně 1x za měsíc. Hodnocení dle ŠVP je prováděno 1x ročně na závěr školního roku. Na základě této evaluace budou prováděny případné změny a úpravy ŠVP.

7) Materiální vybavení

Materiální vybavení je určeno pro žáky a zaměstnance DM a dle platných předpisů podléhá každoroční inventarizaci. ŠVP se zaměřuje na materiální vybavení určené pro ubytované žáky-vybavení pokojů, klubovny, studovny a dalších společných prostor.

Materiální vybavení pro žáky:

Žáci jsou ubytováni v pokojích, které jsou nejčastěji 2 a 3 lůžkové.

Vybavení pokojů: lůžko s úložným prostorem nebo skříňkou na lůžkoviny

stůl a židle

nástěnná polička

noční stolek

skříň na osobní věci, učení

lůžkoviny

přehoz

Výměna ložního prádla se provádí jednou za 2 týdny, v případě potřeby ihned.

Společné prostory pro využití žáků

- studovna PC
- klubovna TV
- kuchyňka
- posilovna
- tělocvična
- hřiště – travnaté, s umělým povrchem
- herna stolního tenisu

Požadavky na prostředí, ve kterém probíhají činnosti volného času:

- bezpečnost, snadné udržování pořádku a čistoty, nehlučnost, řádné světelné podmínky, dostatek prostoru, udržovaný – čistý a přiměřený věku nábytek, kvalitní vybavení pro hygienickou obsluhu, estetická kritéria

8) Personální podmínky

V DM pracují vychovatelé, kteří dle zákona č.561/2004 Sb., o předškolním, základním, vyšším odborném a jiném vzdělávání splňují následující předpoklady:

- plná způsobilost k právním úkonům
- odborná kvalifikace pro přímou pedagogickou činnost
- bezúhonnost
- zdravotní způsobilost
- schopnost prokázat znalost českého jazyka

Pedagogické působení zajišťují vychovatelé a asistenti pedagoga s požadovanou kvalifikací. Odborné zaměření si dále prohlubují v akreditovaných kurzech i samostudiem.

Při přípravě na vyučování mohou být žákům nápomocni v odborných předmětech.

Vychovatel je iniciátorem a průvodcem žáků při volnočasových činnostech, které přímo nebo nepřímo řídí, navozuje, motivuje, umožňuje a hodnotí.

Práce vychovatelů se skládá z přímé a nepřímé výchovné práce. Dle příkazu ředitele školy je stanoven rozpis pracovní doby pro jednotlivé DM dle jejich specifik a počtu žáků. Přímá výchovná práce vychovatele činí 32 hod, asistenta pedagoga 35 hod. Nepřímá práce je vykonávána na příslušném pracovišti. Pracovní doba je nerovnoměrně rozdělena do dvou resp. tří týdnů s pravidelnou záměnou vychovatelů i asistentů pedagoga.

9) Ekonomické podmínky

Z prostředků státního rozpočtu jsou financovány:

- mzdové výdaje včetně zákonných odvodů a ostatní náklady vyplývající z pracovně-právních vztahů
- výdaje na učební pomůcky
- výdaje na další vzdělávání pedagogických pracovníků

Z prostředků zřizovatele – Kraje Vysočina jsou hrazeny:

- investiční náklady na provoz
- neinvestiční náklady na provoz

Z prostředků od ubytovaných žáků jsou hrazeny:

- částečně náklady na provoz
- náklady na stravu

Další finanční prostředky lze získat z doplňkové činnosti.

10) Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví

Zařízení vyhledává, zjišťuje a zhodnocuje možná rizika vyplývající z činnosti a provozu DM. Přijímá opatření k prevenci rizik. Seznamuje žáky s nebezpečím ohrožujícím jejich zdraví a s postupy zvyšujícími jejich bezpečnost. To tvoří součást výchovy ke zdravému životnímu stylu, který je chápán jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. DM zajišťuje nejen bezpečnost fyzickou, ale i sociální a emocionální. Pro bezpečnost a ochranu zdraví při výchově a vzdělávání žáků má výkon dozoru nad činností mimořádný význam. Konkrétní úkoly a podrobnosti v péči o bezpečnost a ochranu zdraví stanoví pro jednotlivé typy školských zařízení obecně platné právní předpisy. Vnitřní řád DM upravuje podrobnosti k výkonu práv a povinností žáků a jejich zákonných zástupců a podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků a jejich ochrany před sociálně patologickými jevy a před projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí. Žáci jsou s VŘ DM a podmínkami k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví seznamováni ihned po nástupu do DM, na úvod nového školního roku. Povinností žáků ubytovaných na DM je dodržovat vnitřní řád a předpisy a pokyny DM k ochraně zdraví a bezpečnosti, s nimiž byli seznámeni, plnit pokyny zaměstnanců škol vydané v souladu s právními předpisy a vnitřním řádem.

11) Časový plán vzdělávání

Žáci jsou podle oborů vzdělávání a ročníků rozděleni do výchovných skupin, které mají po celou dobu studia jednoho skupinového vychovatele. V DM jsou ubytováni chlapci a děvčata maturitních i učebních oborů - žáci ČZA v Humpolci a eventuálně jiných středních škol (Gymnázium Humpolec, SŠI a CR v Humpolci, UPA Světlá n/Sáz.). Činnost každé výchovné skupiny vychází z ročního výchovného plánu skupinového vychovatele, rozpracovaného během školního roku do měsíčních plánů. Do detailů je tento plán rozpracován v týdenních plánech v denících výchovných skupin. Měsíční a týdenní plány jsou pravidelně vyhodnocovány. Režim dne je součástí vnitřního řádu domova mládeže a jeho obsahem je časové určení pravidelných činností žáků, tj. doba určená k odpočinku, trávení volného času a přípravě na vyučování. Rozvrh služeb je zpracováván zástupcem ředitele pro VMV vždy na jeden měsíc. Rozvrh služeb je schvalován vedením školy.

12) Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných:

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami vychází z legislativních norem, kterými jsou §16 zákona č. 561/2004 Sb. (školský zákon), vyhláška MŠMT č. 73/2005 Sb. (o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných), ve znění pozdějších předpisů a vyhláška MŠMT č. 108/2005 Sb. (o školských výchovných a ubytovacích zařízeních), ve znění pozdějších předpisů. Školský zákon jednoznačně stanovuje princip práva na individuální přístup k žákům a ukládá brát ohled na vzdělávací potřeby jednotlivých žáků. Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami je v domově mládeže poskytována individuální péče v rámci jejich potřeb. Při jejím zajištění a naplnění speciálních potřeb žáka spolupracují vychovatelé se zákonnými zástupci a s výchovnými poradci školy. Vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním souvisí především se znalostí rodinného zázemí žáků. U těchto žáků se může jednat o rizikové chování, nízký zájem o vzdělávání, předčasné odchody ze vzdělávacího procesu a u cizinců nebo příslušníků národnostních menšin lze očekávat i jiné kulturní, náboženské, rodinné a etické normy a hodnoty. Zvýšenou pozornost je nutné věnovat prevenci rizikového chování žáků – k tomu slouží v domově mládeže nabídka volnočasových aktivit. Vzdělávání žáků mimořádně nadaných a talentovaných Podpora mimořádně nadaných a talentovaných žáků je dána § 17 školského zákona. Individuální přístup k talentovaným a nadaným žákům je žádoucí nejen pro

žáky samotné, ale má zásadní význam i pro společnost. Mimořádně nadaní žáci se projevují jako výrazné osobnosti, mohou mít ale problémy v komunikaci, v sebehodnocení, jsou často citliví na kritiku a hodnocení druhých. Problémem je ale identifikace takových žáků, jedná se především o záležitost školy. Při stanovování podmínek vhodné individuální výchovné péče spolupracují vychovatelé se zákonnými zástupci a výchovnými poradci školy

13) Podmínky přijímání uchazečů k ubytování v domově mládeže

Podmínky pro přijímání uchazečů, průběhu a ukončování vzdělávání v domově mládeže jsou legislativně dány školským zákonem a vyhláškou MŠMT ČR č. 108/2005, o školských výchovných a ubytovacích zařízeních, ve znění pozdějších předpisů.

Na umístění v domově mládeže (DM) nemá žák právní nárok, ubytování v DM se poskytuje žákům na dobu jednoho školního roku, přihlášku do DM podávají žáci (jsou-li nezletilí, pak jejich zákonní zástupci) na předepsaném tiskopise nejpozději do 20.6. příslušného kalendářního roku pro následující školní rok. V pozdějším termínu jen žáci, kteří byli přijati do denního studia dodatečně.

O umístění rozhoduje ředitel školy. O rozhodnutí jsou žadatelé vyrozuměni písemně. Při rozhodnutí o umístění se přihlíží ke vzdálenosti místa jejich bydliště, dopravní obslužnosti z místa jejich bydliště, k jejich sociálním poměrům a zdravotnímu stavu.

14) Podmínky ukončování umístění v domově mládeže

Žákovi je v průběhu školního roku ukončeno umístění v DM pokud:

- požádá o ukončení umístění v DM písemně do konce kalendářního měsíce předcházejícího měsíci, od jehož 1. dne již nechce být na DM ubytován, je-li žák nezletilý, pak tuto žádost podává jeho zákonný zástupce
- přestal být žákem školy
- opakovaně neuhradil úplatu za ubytování a stravování ve stanoveném termínu
- rozhodl ředitel školy o zrušení umístění v DM z výchovných důvodů (byl vyloučen z DM).

15) Závěrečná ustanovení

Vydán dne 29.8.2016

Nabývá účinnosti 1.9.2016

Mgr. Otakar Březina.
ředitel školy

Mgr. Ladislav Městecký
zástupce ředitele školy pro VMV